

Giáo Lý Thực Hành Đơn Giản Từ Hào Quang Qur'an và Sunnah: Chương *Zakat*

< اللغة الفيتنامية >

**Biên soạn
Tập thể U'lama ưu tú**

Dịch thuật: Abu Hisaan Ibnu Ysa

الفقه الميسر في ضوء الكتاب والسنة: كتاب الزكاة

اسم المؤلف:

جماعة من العلماء

ترجمة: أبو حسان محمد بن عيسى

Chương 3

ZAKAT

gồm sáu chương:

Phần Một: Về giới thiệu Zakat

Chủ đề thứ nhất: Về định nghĩa Zakat:

- Theo nghĩa tiếng Ả Rập: Là gia tăng và sinh lợi.
- Theo nghĩa giáo lý: Là bốn phần phải trích một ít trong tổng số tài sản khi số tài sản đã đủ số lượng dựa theo một số điều kiện nhất định và chỉ dành cho một số người nhất định.

Ý nghĩa của việc Zakat này là tẩy sạch bản thân khỏi tội lỗi và giúp nội tâm không keo kiệt như Allah phán:

﴿حُذِّ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا﴾ التوبة: 103

﴿**Người hãy lấy phần bố thí từ tài sản của họ (để phân phát cho người nghèo) nhằm tẩy sạch họ.**﴾ Al-Tawbah: 103 (chương 9). Đây chính là nguyên nhân trong các nguyên nhân giúp cộng đồng ngày càng quan tâm, thương yêu, đùm bọc lẫn nhau hơn.

Chủ đề thứ hai: Về giáo lý xuất Zakat và bằng chứng:

Zakat là bốn phận trong các bốn phận của Islam, là Rukun (nền tảng) trong năm nền tảng của tôn giáo, là Rukun quan trọng được xếp sau bốn phận Salah, Allah phán:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ﴾ البقرة: 43

﴿**Và hãy dâng lễ Salah một cách chu đáo và xuất Zakat.**﴾ Al-Baqarah: 43 (chương 2), và Allah phán:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا﴾ التوبة: 103

﴿**Người hãy lấy phần bố thí từ tài sản của họ (để phân phát cho người nghèo) nhằm tẩy sạch họ.**﴾ Al-Tawbah: 103 (chương 9).

Và vì Rasul صلى الله عليه وسلم đã nói

﴿بِنَبِيِّ الْإِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَحَجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ﴾

“Tôn giáo Islam được xây dựng trên năm Rukun (trụ cột) chính: Lời tuyên thệ không có Thượng Đế đích thực nào ngoài Allah và Muhammad là Thiên Sứ của Ngài; dâng lễ Salah; xuất Zakat; hành hương Hajj tại ngôi đền Ka’bah và nhịn chay tháng Ramadan.”⁽¹⁾

⁽¹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (8) và Muslim ghi số (16).

Và Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã dặn Mu-a'z bin Jabal رضی اللہ عنہ khi sai ông đi Yemen:

{ادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّي رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِدَلِكِ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدِ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِدَلِكِ فَأَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ، تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ}

“Anh hãy kêu gọi họ đến với lời tuyên thệ không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah và chúng nhận Ta là Rasul của Allah. Khi họ chấp nhận điều đó thì hãy báo cho họ biết Allah bắt buộc họ phải hành lễ ngày đêm năm lần. Khi họ chấp nhận điều này thì báo cho họ biết Allah bắt buộc họ phải xuất Zakat trong tài sản của họ, đó là trích từ tài sản của nhà giàu rồi phát lại cho người nghèo ngay trong đồng bào họ.”⁽²⁾

Cộng đồng Muslim trên toàn thế giới đồng thống nhất việc xuất Zakat là bổn phận của những ai đã đủ điều kiện và tất cả Sahabah đều đã nhất chí chiến tranh với những ai dám bác bỏ nhiệm vụ này.

Cho nên, việc nhiệm vụ xuất Zakat được chứng minh từ Qur'an, từ Sunnah và từ Ijma'.

⁽²⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19) từ Hadith do Ibnu A'bbaas رضی اللہ عنہ.

Chủ đề thứ ba: Về giáo lý ai bác bỏ xuất

Zakat:

Việc bác bỏ bốn phận xuất Zakat được chia làm hai trường hợp:

a) Nếu là người Muslim mới cải đạo hoặc là người ở vùng xa xôi hẻo lánh không có cơ hội tiếp xúc với trường học, cũng không có thầy giáo về giáo lý để tìm hiểu thêm về Islam thì việc bác bỏ bốn phận này của họ không bị xem là Kufr (phủ nhận đức tin) do họ có lý do chính đáng.

b) Nếu là người sinh trưởng trong khu vực Muslim, được tiếp cận với kiến thức, có thầy dạy, có trường học thì việc bác bỏ bốn phận Zakat bị xem là người phản đạo, cho y ba lần cơ hội mời gọi trở lại Islam nếu vẫn không chấp nhận thì bị kết án tử hình tội phản đạo, bởi bằng chứng rành rành từ Qur'an, từ Sunnah và từ Ijma' của cộng đồng không thể nào y lại không biết, với hành động của y là đã phủ nhận Qur'an, phủ nhận Sunnah nên đáng lãnh hậu quả.

Chủ đề thứ tư: Về giáo lý việc tiếm tài sản

không xuất Zakat:

Ai không chịu xuất Zakat là do tiếm tài sản nhưng trong lòng vẫn chấp nhận Rukun Zakat này, người này đã phạm tội do hành động keo kiệt của y nhưng y vẫn còn là người Muslim, bởi Zakat chỉ là một nhánh bốn phận trong các bốn phận của tôn giáo không chỉ vì bỏ đi

nhiệm vụ này mà trở thành người Kaafir, với bằng chứng là Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói về họ:

﴿ثُمَّ يَرَى سَبِيلَهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ﴾

“Sau đó, y (người không Zakat) được cho thấy hoặc là đường đến thiên đàng hoặc là con đường dẫn lối vào hỏa ngục.”⁽³⁾ Hadith chứng minh rằng nếu là Kaafir sẽ không thấy được con đường dẫn đến thiên đàng, trường hợp này buộc phải cưỡng chế và cảnh cáo răn đe. Nếu y kháng cự thì dùng đến biện pháp mạnh thậm chí là chiến đấu cho đến khi y chịu quay trở lại thực hiện bổn phận xuất Zakat, bởi Allah hạ sắc lệnh:

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ﴾ التوبة: 5

﴿Đến khi bọn chúng tự quay lại sám hối mà đứng hành lễ Salah và xuất Zakat thì các người hãy bỏ mặc bọn chúng.﴾ Al-Tawbah: 5 (Chương 9).

Và vì Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã từng nói:

﴿أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى﴾

“Ta nhận được lệnh phải tranh đấu với mọi người cho đến họ chấp nhận Allah duy nhất để tôn thờ và Muhammad là Rasul của Ngài, dâng lễ Salah và xuất

⁽³⁾ Hadith do Muslim ghi số (987), đây chỉ là một phần của Hadith rất dài nói về tội lỗi của ai cố tình không xuất Zakat.

Zakat bắt buộc. Khi họ chấp nhận làm thế thì Ta bị cấm xâm phạm đến sinh mạng và tài sản của họ ngoại trừ vì quyền lợi của Islam và sự thanh toán của họ do Allah định đoạt.”⁽⁴⁾

Và vì Abu Bakr Al-Sideeq رضي الله عنه nói: “*Thậm chí họ chỉ không chịu xuất Zakat một con dê thì ta đây cũng nhân danh Allah mà chiến đấu với họ.*”⁽⁵⁾ đây là ý kiến đúng nhất kiên cường nhất của thủ lĩnh Abu Bakr رضي الله عنه và đã được toàn thể Sahabah ủng hộ đấu tranh với những ai dám bác bỏ bổn phận Zakat và cả những ai tiếc tài sản không chịu xuất Zakat.

 Chủ đề thứ năm: Về các loại tài sản bắt buộc Zakat:

Zakat chỉ bắt buộc đối với năm loại tài sản sau:

✓ **Thứ nhất:** Là súc vật gồm lạc đà, bò, dê và cừu, bởi Nabi صلى الله عليه وسلم nói:

{ مَا مِنْ صَاحِبِ إِبِلٍ وَلَا بَقْرٍ وَلَا غَنَمٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا إِلَّا جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْظَمَ مَا كَانَتْ وَأَسْمَنَهُ تَنْطِحُهُ بِقُرُونِهَا وَتَطْوُهُ بِأُظْلَافِهَا كَمَا نَفَدَتْ أُخْرَاهَا عَادَتْ عَلَيْهِ أَوْلَاهَا حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ }

“**Khi các ông chủ nuôi lạc đà, nuôi bò, nuôi dê và cừu không chịu xuất Zakat thì vào ngày phán xét họ bị bắt đứng trước những con vật nuôi mập nhất trong**

⁽⁴⁾ Hadith do Al-Bukhary ghi số (2946) và Muslim ghi số (21).

⁽⁵⁾ Hadith do Al-Bukhary ghi số (1400) và Muslim ghi số (20).

bầy súc vật họ nuôi để cho chúng hút họ bằng sừng, đâm lên họ bằng móng cứ thế hết con này đến con khác cho đến khi Allah phán xử trong thiên hạ.”⁽⁶⁾

✓ **Thứ hai:** Là vàng, bạc và những loại tiền giấy hiện tại có giá trị như vàng bạc, bởi Allah phán:

﴿وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ التوبة: 34

«Và những kẻ dự trữ vàng và bạc nhưng không chi dùng cho con đường chính nghĩa của Allah thì hãy báo cho họ biết về một sự trừng phạt đau đớn.» Al-Tawbah: 34 (chương 9).

Và vì Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحٌ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ رُدَّتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ}

“Khi chủ sở hữu vàng và bạc không chịu thực hiện bổn phận Zakat thì vào ngày phán xét Thiên Thần sẽ dùng tấm kim loại đốt trong lửa đến khi tấm kim loại đỏ hỏn thì mang ủi lên mặt, lên lưng và bên hông họ,

⁽⁶⁾ Hadith do Muslim ghi số (987) từ Abu Hurairah رضي الله عنه.

khi tấm kim loại nguội lạnh thì lại tiếp tục đốt lại, lúc đó một ngày dài bằng năm mươi ngàn năm.”⁽⁷⁾

✓ **Thứ ba:** Là hàng hóa mua bán, tất cả những gì có thể dùng để kinh doanh mua bán mang lại lợi nhuận đều phải xuất Zakat, bởi Allah phán:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ﴾ البقرة: 267

﴿Hỡi những người có đức tin, hãy chi dùng những thứ tốt đẹp mà các người đã thu hoạch được (để Zakat).﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2), giới U'lama (học giả Islam) đều cho rằng câu Kinh này nói về việc Zakat hàng hóa mua bán.

✓ **Thứ tư:** Là quả và hạt

Hạt là tất cả các loại hạt có thể dự trữ được lâu như lúa nước, lúa mì, lúa mạch .v.v. còn quả là tất cả các loại trái cây như nho, chà là .v.v., bởi Allah phán:

﴿وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ﴾ البقرة: 267

﴿Và những vật mà TA đã ban phát cho các người từ đất.﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2), và Allah phán:

﴿وَعَاثُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ﴾ الأنعام: 141

﴿Và các người hãy trả phần thuế (hoa lợi tức Zakat) vào ngày các người thu hoạch.﴾ Al-An-a'm: 141 (chương 6).

Và vì bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

⁽⁷⁾ Hadith do Muslim ghi số (987) từ Abu Hurairah رضی اللہ عنہ.

{فِيْمَا سَقَّتْ السَّمَاءُ وَالْعِيُونُ أَوْ كَانَ عَثَرِيًّا الْعَشْرُ وَفِيْمَا سَقِي
بِالتَّضْحِ نِصْفُ الْعَشْرِ}

“Những gì tưới tiêu bằng thiên nhiên (như nước mưa), nước giếng thì xuất Zakat một phần mười còn nếu tưới tiêu bằng sức (người và thú hoặc dùng máy móc) thì chỉ xuất phân nửa một phần mười (tức một phần hai mươi).”⁽⁸⁾

✓ **Thứ năm:** Là kho báu và các quặng mỏ.

Kho báu là nơi chứa vàng, bạc, đá quý... được chôn giấu hoặc do thiên tai vùi lấp dưới mặt đất.

Quặng mỏ là vùng đất chứa khoáng sản có giá trị lợi nhuận như dầu, vàng, bạc, đồng, chì .v.v. được phát hiện trong lòng đất.

Bằng chứng bắt buộc Zakat cho thể loại này là lời phán của Allah mang ý nghĩa chung chung:

﴿أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ﴾

البقرة: 267

﴿Các người hãy chi dùng những thứ tốt đẹp mà các người đã thu hoạch được (để xuất Zakat) và những vật mà TA đã ban phát cho các người từ đất.﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2). Theo học giả Tafseer Al-Qurtubi رحمه الله giải thích về câu Kinh này: “Là tất cả quả, hạt, kho báu và quặng mỏ trong lòng đất.”

⁽⁸⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1483) từ Ibnu U’mar رضي الله عنه.

Và vì Rasul ﷺ nói:

{وَفِي الرَّكَازِ الْخُمْسُ}

“Và trong kho báu phải xuất Zakat một phần năm.”⁽⁹⁾

Và cộng đồng Islam đồng thống nhất bắt buộc xuất Zakat về kho tàng và quặng mỏ.

 Chủ đề thứ sáu: Về ý nghĩa Zakat và ai phải Zakat (các điều kiện bắt buộc):

A) Về ý nghĩa Zakat:

Giáo lý Islam qui định tín đồ Muslim phải có bốn phận Zakat, bởi Zakat mang lại rất nhiều ý nghĩa vĩ đại, điển hình như:

1- Tẩy rửa và gia tăng lợi nhuận cho tài sản, mở đường cho Barakat (tạm dịch là may mắn) đến với tài sản đó, xua đuổi mọi điều xấu và tai nạn vốn bắt nguồn từ tiền của.

2- Giúp chủ sở hữu tránh được mọi căn bệnh keo kiệt, bủn xỉn, xóa tội cho chủ sở hữu và khích lệ y sẵn sàng chi tiêu vì các con đường phục vụ Allah.

3- Hỗ trợ và gia tăng kinh tế cho người nghèo, người thiếu thốn, người cơ hàn.

4- Kéo gần và thắt chặt mối quan hệ giữa hai tầng lớp giàu và nghèo, thể hiện tình yêu thương, lo lắng

⁽⁹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1499) và Muslim ghi số (1710) từ Abu Hurairah .

của người giàu dành cho người nghèo và mang lại an toàn cho tài sản của người giàu sẽ không bị người nghèo cướp giật, và xua tan lòng hiềm khích ganh tị trong lòng người nghèo trước khối tài sản trong tay người giàu.

5- Trong việc xuất Zakat thể hiện lòng tạ ơn Allah đã ban cho số tài sản đó và phục tùng theo sắc lệnh của Ngài.

6- Thể hiện niềm tin thật sự của người xuất Zakat, bởi tài sản là thứ quý giá nhất của con người đã cực lực thu gom và thể hiện sự thành tâm muốn được Allah hài lòng và yêu thương.

7- Là nguyên nhân đạt được sự hài lòng của Thượng Đế, được ban cho nhiều điều tốt đẹp khác, xóa đi tội lỗi đã phạm .v.v.

B) Về ai phải xuất Zakat (các điều kiện bắt buộc):

Bắt buộc Zakat khi ai đó đã hội đủ các điều kiện sau:

1- Islam: Tức không bắt buộc Zakat đối với người Kaafir (ngoại đạo), bởi điều này cũng nằm trong các dạng thức thờ phượng mà người Muslim dùng để kính dâng lên Allah, vì vậy là người Kaafir việc hành đạo của họ không được chấp nhận cho đến khi cải đạo sang Islam, bởi Allah phán:

﴿وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ﴾

﴿وَبِرَسُولِهِ﴾ التوبة : 54

﴿Và lý do tại sao việc đóng góp của chúng (người Kaafir) không được chấp nhận là vì chúng đã phủ nhận Allah và Rasul của Ngài.﴾ Al-Tawbah: 54 (Chương 9), một khi Allah không chấp nhận việc hành đạo người Kaafir thì có ích lợi gì bắt buộc họ thực hiện.

Và vì ông Abu Bakr رضي الله عنه nói: “Việc xuất Zakat là sự bố thí bắt buộc mà Allah đã qui định cho toàn thể tín đồ Muslim.”⁽¹⁰⁾

2- Tự do: Tức người nô lệ và người Mukaatab⁽¹¹⁾ không bắt buộc Zakat, bởi nô lệ không sở hữu bất cứ tài sản nào trong tay, tất cả những gì của y là thuộc về chủ và người Mukaatab thì quyền làm chủ rất yếu nên cả hai không bắt buộc Zakat.

3- Chủ sở hữu hoàn toàn và liên tục⁽¹²⁾: Tức phải là người sở hữu những tài sản thừa như nhà hàng, cửa tiệm, nhà ở .v.v. bởi Zakat không bắt buộc với người nghèo và người không có tài sản thừa, như Rasul صلى الله عليه وسلم nói:

{لَيْسَ فِيْمَا دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيْمَا دُونَ خَمْسِ دَوْدِ صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيْمَا دُونَ خَمْسِ أَوْاقٍ صَدَقَةٌ}

⁽¹⁰⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454), đây là một phần trong bức thư mà Abu Bakr رضي الله عنه viết cho Anas bin Maalik رضي الله عنه khi lãnh sứ mạng đi nước Bahrain.

⁽¹¹⁾ Mukaatab là người vốn là nô lệ muốn tự chuộc thân mình bằng cách mượn tiền chủ đi buôn và trả lại từ từ.

⁽¹²⁾ Ý nghĩa việc sở hữu liên tục là nếu chỉ sở hữu một thời gian hoặc vật đó bị hư thì không buộc phải Zakat.

“Không phải Zakat khi ít hơn 720 kg; cũng không phải Zakat khi ít hơn năm con lạc đà và cũng không phải Zakat khi ít hơn 400 g bạc.”⁽¹³⁾

4- Đã giữ được tròn một năm: Tức khi sở hữu tài sản vừa đạt đủ số lượng Zakat, từ đó tiếp tục sở hữu đến tròn mười hai tháng tính theo lịch mặt trăng, khi đã tròn đủ mười hai tháng sở hữu thì buộc phải Zakat, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{لَا زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ}

“Không phải Zakat với tài sản sở hữu đến khi đã giữ đủ tròn một năm.”⁽¹⁴⁾

Điều kiện tròn một năm này chỉ áp dụng các loại tài sản như súc vật, vàng bạc và tiền giấy, hàng hóa mua bán; riêng đối với quả, hạt thì phải Zakat khi thu hoạch, bởi Allah phán:

﴿وَعَاثُوا حَقَّهُ رِيَوْمَ حَصَادِهِ﴾ الأنعام: 141

﴿Và các người hãy trả phần thuế (hoa lợi tức Zakat) vào ngày các người thu hoạch.﴾ Al-An-a'm: 141 (chương 6).

Còn kho báu và quặng mỏ thuộc tài sản dưới đất nên khi nào khai thác mới bắt buộc xuất Zakat.

⁽¹³⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1447) và Muslim ghi số (979) từ Hadith Abu Sa-e'd Al-Khudri رضي الله عنه.

⁽¹⁴⁾ Hadith do Ibnu Maajah và những học giả khác ghi, đã được Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong bộ Irwa Al-Ghaleel quyển (3/254) số (787).

Chủ đề thứ bảy: Về thể loại Zakat:

Zakat gồm có hai thể loại:

- 1- Zakat giúp cho tài sản được sạch sẽ như Zakat tiền bạc.
- 2- Zakat giúp con người trong sạch như Zakat Al-Fitr.

Chủ đề thứ tám: Về Zakat tiền nợ:

Chủ nợ có hai cách để Zakat loại tiền nợ này:

- 1- Khi Zakat thì cộng luôn tiền nợ người khác thiếu mà Zakat một lượt.
- 2- Đến khi nào lấy được tiền nợ mới Zakat. Trường hợp này, nếu nợ thiếu một năm thì Zakat một năm, nếu thiếu đến hai năm thì phải Zakat hai năm, cứ thế tính dần lên.

Phần Hai: Về Zakat vàng và bạc

 Chủ đề thứ nhất: Về giáo lý và bằng chứng:

Bắt buộc phải xuất Zakat về vàng và bạc bởi đây là lệnh của Allah, Ngài phán:

﴿وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ التوبة: 34

﴿Và những kẻ dự trữ vàng và bạc nhưng không chi dùng cho con đường chính nghĩa của Allah thì hãy báo cho họ biết về một sự trừng phạt đau đớn.﴾ Al-

Tawbah: 34 (chương 9). Sở dĩ lời cảnh cáo mạnh mẽ là để răn đe ai dám không thực hiện bốn phận.

Và vì Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã khuyến cáo:

{مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحٌ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِي عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ رُدَّتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ}

“Khi chủ sở hữu vàng và bạc không chịu thực hiện bốn phận Zakat thì vào ngày phán xét Thiên Thần sẽ dùng tấm kim loại đốt trong lửa đến khi tấm kim loại đỏ hỏn thì mang ủi lên mặt, lên lưng và bên hông họ, khi tấm kim loại nguội lạnh thì lại tiếp tục đốt lại, lúc đó một ngày dài bằng năm mươi ngàn năm.”⁽¹⁵⁾

Tất cả U'lama (học giả Islam) đồng thống nhất bắt buộc phải xuất Zakat khi số vàng và bạc đã đủ điều kiện.

Chủ đề thứ hai: Về số lượng và mức lượng Zakat.

Vàng, bạc phải Zakat 2,5% trong tổng tài sản tại thời điểm Zakat.

⁽¹⁵⁾ Hadith do Muslim ghi số (987) từ Abu Hurairah رضي الله عنه.

❁ Đổi với vàng: Mức lượng vàng khi đủ hai mươi Dinaar ⁽¹⁶⁾ phải Zakat. (một Dinaar tương đương 4,25g vậy 20 Dinaar \times 4,25g = 85g). Và 85g vàng tương đương với 2 lượng 2 chỉ 6 phân 7 li.

Vậy, cứ mỗi 2 lượng 2 chỉ 6 phân 7 li vàng là phải Zakat 5 phân 7 li vàng, cứ thế nhân lên theo lượng vàng nhiều hơn.

Bằng chứng: Nabi صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{وَلَيْسَ عَلَيْكَ شَيْءٌ - يَعْنِي فِي الذَّهَبِ - حَتَّى يَكُونَ لَكَ عِشْرُونَ دِينَارًا فَإِذَا كَانَ لَكَ عِشْرُونَ دِينَارًا وَحَالَ عَلَيْهَا الْحَوْلُ فَفِيهَا نِصْفُ دِينَارٍ}

“Và anh không phải bị gì cả - tức trong số vàng - cho đến khi nào số vàng đủ hai mươi Dinaar, khi anh đã có đủ hai mươi Dinaar và đã giữ được tròn một năm thì phải Zakat nửa Dinaar.” ⁽¹⁷⁾

Và được truyền lại chính xác từ Nabi صلی اللہ علیہ وسلم: “Rằng Người đã lấy Zakat trong mỗi hai mươi Mithqaal là nửa Mithqaal.” ⁽¹⁸⁾

⁽¹⁶⁾ Một Mithqaal bằng trọng lượng với một Dinaar.

⁽¹⁷⁾ Hadith do Abu Dawood ghi số (1573) và những học giả Hadith khác đều bằng đường truyền Hasan hoặc Soheeh giống như Imam Al-Nawawi رحمہ اللہ nói.

⁽¹⁸⁾ Hadith do Ibnu Maajah ghi số (1791), Al-Daaruuqutni ghi số số (199) là Hadith Soheeh. Tham khảo thêm trong Irwa Al-Ghaleel (3/289).

❁ Đôi với bạc: Mức lượng bạc khi đủ hai trăm Dirham phải xuất Zakat. (Một Dirham tương đương 2,975g tức $200 \text{ Dirham} \times 2,975 = 595\text{g}$). Và 595g bạc tương đương với 15 lượng 8 chỉ 6 phân 7 li.

Vậy, cứ mỗi 15 lượng 8 chỉ 6 phân 7 li bạc là phải Zakat 3 chỉ 9 phân 7 li bạc, cứ thế nhân lên theo lượng bạc nhiều hơn.

Bằng chứng: Nabi ﷺ nói:

{ وَفِي الرَّقَّةِ كُلُّ مِائَتِي دِرْهَمٍ رُبْعُ الْعُشْرِ }

“Và đôi với bạc thì cứ trong mỗi hai trăm Dirham là xuất một phần bốn mươi.”⁽¹⁹⁾

Và Nabi ﷺ nói:

{ وَفِي الرَّقَّةِ رُبْعُ الْعُشْرِ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ إِلَّا تِسْعِينَ وَمِائَةً فَلَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ، إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا }

“Về bạc thì xuất một phần bốn mươi, nếu như anh chỉ có một trăm chín mươi cũng không bị bắt buộc gì trừ khi chủ bạc muốn Zakat.”⁽²⁰⁾

❁ Công thức tính mức xuất Zakah vàng và bạc:

⁽¹⁹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454) từ Anas bin Maalik ﷺ.

⁽²⁰⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454) từ Hadith Anas ﷺ được Abu Bakr ﷺ truyền.

Lấy tổng tài sản tại thời điểm Zakat nhân với 2,5%, kết quả bằng được chính là số lượng phải Zakat

Thí dụ: Tổng số lượng vàng tại thời điểm Zakat là ba lượng vàng.

Cách 1: $(2,5\% \times 3 \text{ lượng}) = 7 \text{ phân } 5 \text{ li}$

Cách 2: $(2,5 \times 3) : 100 = 7 \text{ phân } 5 \text{ li}$

Cách 3: $3 : 40 = 7 \text{ phân } 5 \text{ li}$

Cả ba cách đều cho kết quả như nhau, kết quả là số vàng cần phải Zakat.

Chủ đề thứ ba: Về việc gom lại cho đủ số lượng Zakat.

Dựa theo ý kiến đúng nhất là không gom loại này vào loại khác cho đủ số lượng để Zakat. Thí dụ: Một người có cả ba loại lúa mì, lúa nước và lúa mạch nhưng mỗi thứ riêng lẻ thì không đủ để Zakat, nếu gom lại sẽ đủ số lượng để Zakat, trường hợp này không được gom lại và cũng không bắt buộc phải Zakat cho đến khi mỗi thứ đã đủ số lượng, bởi mỗi thứ là một loại thực phẩm khác nhau và Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{لَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ صَدَقَةٌ}

“Không phải Zakat khi ít hơn năm 720 kg.”⁽²¹⁾

Tương tự không được gom vàng và bạc lại chung để cho đủ số lượng Zakat, bắt buộc phải Zakat vàng riêng và Zakat bạc riêng.

Chủ đề thứ tư: Về Zakat trang sức (nữ trang).

Giáo luật Islam cấm nam giới đeo vàng bằng mọi hình thức, không phân biệt đó là vàng bao nhiêu tuổi và cả vàng trắng; cấm tạc tượng bằng vàng hoặc có hình động vật trên vàng. Đối với phụ nữ thì được sử dụng vàng để làm trang sức.

Giới U'lama đồng thống nhất bắt buộc Zakat đối với số vàng, số bạc cất giữ và cho mượn.

Riêng về vàng, bạc dùng làm nữ trang cho phụ nữ thì theo ý kiến đúng là phải Zakat, bởi những nguyên nhân sau:

1- Các bằng chứng bảo Zakat về vàng và bạc mang ý nghĩa chung chung không phân biệt loại vàng và mục đích sử dụng vàng.

2- Theo nhóm học giả Sunnah thì Hadith từ ông nội của ông A'mr bin Shu-a'ib kể: Có một người phụ nữ dắt đưa con gái đến gặp Nabi صلی اللہ علیہ وسلم và trên tay có đeo hai cái vòng lớn bằng vàng, thấy hai vòng đó thì Rasul صلی اللہ علیہ وسلم hỏi:

⁽²¹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1448) và Muslim ghi số (979) từ Hadith Abu Sa-e'd Al-Khudri رضی اللہ عنہ.

{أَتُودِّينَ زَكَاةَ هَذَا؟}

“Bà có chịu Zakat cho cái này không ?” Bà ta đáp:

“Không.” Thì Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{أَيَسِّرْكَ أَنْ يُسَوِّرَكَ اللَّهُ بِهِمَا سَوَارِينَ مِنْ نَارٍ؟}

“Vậy là bà muốn Allah sẽ biến hai chiếc vòng đó thành hai vòng lửa có phải không ?” Thế là bà ta liền thấu hai chiếc vòng đặt trước mặt Nabi صلی اللہ علیہ وسلم. (22) Đây là bằng chứng thiết thực nhất cho chủ đề này và đây là Hadith Soheeh.

3- Zakat nữ trang là ý kiến phù hợp nhất giúp tín đồ Muslim an toàn tránh mọi nguy hiểm, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{دَعْ مَا يَرِيْبِكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبِكَ}

“Hãy bỏ điều làm bạn bất an đến với điều làm bạn an tâm.”

mua bán.

Chủ đề thứ năm: Về Zakat hàng hóa

(22) Hadith do Abu Dawood ghi số (1563), Al-Nasaa-i ghi số (5/38), Al-Baihaqi ghi số (4/140), ông Ibnu Al-Qattaan xác minh đường truyền là Soheeh trong bộ Nasbur Raayah (2/370) và được Sheikh Al-Albaani xác minh là Hasan trong bộ Soheeh Al-Tirmizhi số (518).

Hàng hóa mua bán là tất cả mọi thứ mà tín đồ Muslim có thể mua bán được, đây là loại hình thứ Zakat rộng và đa dạng nhất, bởi tín đồ Muslim không cần đến các loại hàng hóa này mà chỉ muốn lợi nhuận qua việc mua bán mà thôi.

Bắt buộc tín đồ Muslim phải Zakat cho hàng hóa kinh doanh, bởi Allah với ý nghĩa chung rằng:

﴿وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ﴾ (١٥) الذاريات: 15

﴿Và họ chi dùng tài sản của họ bô thí cho người nghèo, người thiếu thốn, người ăn xin.﴾ Al-Zaa-riyaat: 15 (chương 51), và Allah phán:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ﴾ البقرة: 267

﴿Hỡi những người có đức tin, hãy chi dùng những thứ tốt đẹp mà các người đã thu hoạch được (để Zakat).﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2)

Và vì Hadith, Rasul صلى الله عليه وسلم đã dạy Mu-a'z bin Jabal رضي الله عنه khi sai ông đi Yemen:

{فَاعْلَمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ، تُؤْخَذُ مِنْ
أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ}

“Anh hãy báo họ biết Allah bắt buộc họ phải xuất Zakat trong tài sản của họ, đó là trích từ tài sản của nhà giàu rồi phát lại cho người nghèo ngay trong

đồng bào họ.”⁽²³⁾ và chắc chắn hành hóa kinh doanh cũng là loại tài sản.

Điều kiện bắt buộc Zakat với hình thức này:

1- Chủ sở hữu theo danh nghĩa mua bán và quà tặng, còn việc thừa kế hoặc chiếm đoạt thì không bắt buộc Zakat.

2- Chủ sở hữu bằng định tâm mua bán.

3- Giá trị hàng hóa đã đạt được mức lượng Zakat và kèm thêm bốn điều kiện của Zakat được phân tích ở phần đầu.

Một khi đã kinh doanh mua bán được tròn một năm thì tính tổng giá trị của hàng hóa theo mức lượng vàng hoặc theo mức lượng bạc tùy ý rồi Zakat một phần bốn mươi trên tổng hàng hóa kinh doanh.

Giá trị hàng hóa không tính theo ngày tháng mua vào mà phải tính theo giá trị hiện tại lúc Zakat.

⁽²³⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19) từ Hadith do Ibnu A'bbaas .

Phần Ba: Về Zakat những gì xuất ra từ đất

 Chủ đề thứ nhất: Về khi nào bắt buộc và bằng chứng.

Bằng chứng gốc cho việc Zakat này là lời phán của Allah:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ط﴾ البقرة: 267

﴿Hỡi những người có đức tin, hãy chi dùng những thứ tốt đẹp mà các ngươi đã thu hoạch được (để Zakat). Và những vật mà TA đã ban phát cho các ngươi từ đất.﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2).

Khi hạt và quả bắt đầu chuyển sang màu chín như vàng đối với đa số loại hạt; còn quả thì có thể ăn được là bắt buộc Zakat không phải chờ đến giáp năm, bởi Allah phán:

﴿وَعَاتُوا حَقَّهُ رِيَوْمَ حَصَادِهِ﴾ الأنعام: 141

﴿**Và các người hãy trả phần thuế (hoa lợi tức Zakat) vào ngày các người thu hoạch.**﴾ Al-An-a'm: 141 (chương 6).

**** Chú ý:** Chỉ bắt buộc Zakat đối với các loại quả, hạt nào có thể đong lường và dự trữ được lâu như lúa nước, lúa mì, lúa mạch, bắp, chà là, ô liu, nho còn những loại nào không thể đong lường và dự trữ được lâu như trái cây và rau xanh thì không bắt buộc Zakat.

 Chủ đề thứ hai: Về các điều khoản bắt buộc.

Việc Zakat quả và hạt gồm có hai điều khoản bắt buộc sau:

1- Đã đạt đủ trọng lượng đó là 720 kg, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{لَيْسَ فِيْمَا دُونَ خُمْسَةِ أَوْسُقٍ صَدَقَةٌ}

“**Không phải Zakat khi ít hơn năm Wisq.**”⁽²⁴⁾ một Wisq bằng một sức chở của con lạc đà, tức bằng sáu

⁽²⁴⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1448) và Muslim ghi số (979) từ Hadith Abu Sa-e'd Al-Khudri .

mười So' theo So' của Nabi ﷺ, năm Wisq bằng ba trăm So' và mỗi So' bằng 2,4 kg. Vậy trọng lượng để Zakat quả và hạt là phải bảy trăm hai mươi kg.

2- Sản phẩm phải nằm trong tay của chủ sở hữu lúc bắt buộc Zakat.

Chủ đề thứ ba: Về mức lượng Zakat bắt buộc.

Đối với quả và hạt trồng trọt bằng nguồn nước tưới tiêu tự nhiên như nước mưa thì phải xuất Zakat một phần mười trong tổng số lượng thu hoạch. Còn nếu tưới tiêu bằng nhân lực, bằng sức kéo súc vật, bằng máy móc thì chỉ Zakat một phần hai mươi trong tổng số lượng thu hoạch. Bởi Rasul ﷺ đã nói:

{فِيْمَا سَقَّتِ السَّمَاءُ وَالْعِيُونُ أَوْ كَانَ عَثْرِيًّا الْعُشْرُ وَفِيْمَا سَقِّي
بِالتَّضْحِ نِصْفُ الْعُشْرِ}

“Những gì tưới tiêu bằng thiên nhiên (như nước mưa), nước giếng thì xuất Zakat một phần mười còn nếu tưới tiêu bằng sức (người và thú hoặc dùng máy móc) thì chỉ xuất phân nửa một phần mười (tức một phần hai mươi).”⁽²⁵⁾

Chủ đề thứ tư: Về Zakat mật ong.

⁽²⁵⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1483) từ Ibnu U'mar .

Sheikh Ibnu Abdul Bar رحمته الله nói: “Theo ý kiến của Jamhooir (đại đa số U'lama) khẳng định không Zakat về mặt ong, bởi không có bằng chứng nào từ Qur'an cũng như trong Sunnah khẳng định việc Zakat về mặt ong, theo nguyên tắc nguyên thủy là vô can cho đến khi có bằng chứng cụ thể cho việc bắt buộc, lúc đó mới trở thành bắt buộc.”

Imam Al-Shaafi-i' رحمته الله nói: “Về Hadith “**Về mặt ong phải Zakat một phần mười**” và Hadith “**Sao lại không Zakat về mặt ong**” cả hai Hadith đều là yếu không có thực. Thủ lĩnh U'mar bin Abdul Azeez رحمته الله và cả tôi đều đồng ý không Zakat về mặt ong. Bởi không có bằng chứng nào chính xác cho việc xuất Zakat về mặt ong cả.”

Sheikh Ibnu Al-Munzir رحمته الله nói: “Không có bằng chứng chính xác nào cho việc Zakat về mặt ong cả.”

Chủ đề thứ năm: Về kho báu và quặng mỏ.

* **Kho báu** là nơi chứa đựng vàng, bạc hoặc những thứ giá trị khác không biết ai là chủ. Nếu khai thác không tốn nhiều sức lực, không tốn nhiều vốn đầu tư thì phải Zakat một phần năm trong tổng số lượng kho báu đó dù kho báu ít hay nhiều, và cũng không yêu cầu phải giữ lại tròn năm mới Zakat. Vì Rasul صلى الله عليه وسلم nói:

{وَفِي الرَّكَازِ الْخُمْسُ}

“Và trong kho báu phải xuất Zakat một phần năm.”⁽²⁶⁾

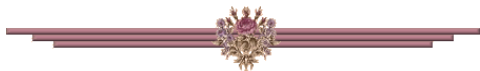
Còn nếu như phải tốn nguồn nhân lực lớn và phải đầu tư ban đầu cao mới thu gom được thì nó không còn là kho báu nữa nên không cần Zakat.

* **Quặng mỏ** là vùng đất chứa khoáng sản như xăng, dầu, sắt, đồng, chì, vàng, bạc, thủy ngân .v.v. bắt buộc phải Zakat khi khai thác sử dụng. Bởi Allah đã bắt buộc với lời phán:

﴿أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ﴾

البقرة: 267

﴿**Hãy chi dùng những thứ tốt đẹp mà các người đã thu hoạch được (để Zakat). Và những vật mà TA đã ban phát cho các người từ đất.**﴾ Al-Baqarah: 267 (chương 2).

⁽²⁶⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1499) và Muslim ghi số (1710) từ Abu Hurairah ﷺ.

Phần Bốn: Về Zakat súc vật

Súc vật gồm những loài lạc đà; trâu và bò; cừu và dê.

 Chủ đề thứ nhất: Về các điều kiện bắt buộc.

Bắt buộc Zakat súc vật khi đã đủ các điều kiện sau:

1- Đã đủ số lượng theo luật Islam đó là năm con lạc đà; trâu và bò là ba mươi con; cừu và dê là bốn mươi con, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{وَلَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسِ ذُوْدٍ صَدَقَةٌ}

“Và không phải Zakat khi ít hơn năm con lạc đà.”⁽²⁷⁾

⁽²⁷⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1447) và Muslim ghi số (979) từ Hadith Abu Sa-e'd Al-Khudri رضي الله عنه.

Ông Mu-a'z رضي الله عنه kể: “*Rasul صلى الله عليه وسلم đã bảo tôi đi Yemen lấy tiền Zakat, Người ra lệnh tôi cứ mỗi ba mươi con bò là Zakat một con bò tròn một tuổi; cứ mỗi bốn mươi con bò là Zakat một con bò tròn hai tuổi.*”⁽²⁸⁾

Và Rasul صلى الله عليه وسلم nói:

{فَإِذَا كَانَتْ سَائِمَةٌ الرَّجُلِ نَاقِصَةً مِنْ أَرْبَعِينَ شَاةً فَلَيْسَ فِيهَا صَدَقَةٌ}

“**Một khi đàn dê, cừu được nuôi bằng cỏ tự nhiên có số lượng ít hơn bốn mươi con thì không phải Zakat.**”⁽²⁹⁾

2- Đã nuôi đàn súc vật tròn một năm, bởi Nabi

صلى الله عليه وسلم nói:

{لَا زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ}

“**Không phải Zakat với tài sản sở hữu đến khi đã giữ đủ tròn một năm.**”⁽³⁰⁾

⁽²⁸⁾ Hadith Soheeh do Ahmad ghi (5/240), Abu Dawood số (1576), Al-Tirmizhi ghi số (623) và những người khác, Hadith được Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong Al-Irwa số (795).

⁽²⁹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454).

⁽³⁰⁾ Hadith do Ibnu Maajah và những học giả khác ghi, đã được Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong bộ Irwa Al-Ghaleel quyển (3/254) số (787).

3- Nuôi ăn bằng thức ăn tự nhiên, tức nuôi bằng cỏ tìm được ngoài đồng mộc tự nhiên không do con người trồng. Bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{وَفِي صَدَقَةِ الْغَنَمِ فِي سَائِمَتِهَا إِذَا كَانَتْ أَرْبَعِينَ إِلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ
{شَاة}

“Về Zakat cừ dê được nuôi bằng thức ăn tự nhiên, khi từ 40 đến 120 con là Zakat một con cừ trưởng thành.” **(31)**

Và Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{وَفِي كُلِّ إِبِلٍ سَائِمَةٍ فِي كُلِّ أَرْبَعِينَ بِنْتُ لَبُونٍ}

“Về lạc đà nuôi bằng thức ăn tự nhiên thì cứ mỗi 40 con là Zakat một con lạc đà cái tròn hai năm tuổi.” Nếu nuôi chưa tròn năm và cho ăn bằng thức ăn không phải tự nhiên thì không buộc Zakat.

Nếu nuôi súc vật hoàn toàn bằng cỏ trồng hoặc đa phần thời gian là nuôi bằng cỏ trồng thì không Zakat.

4- Không phải là súc vật chuyên dụng gia đình, tức dùng súc vật để cày đất hoặc chuyên chở hàng hóa, hàng nặng cho gia đình, bởi con vật lúc này trở thành nhu cầu cần thiết của con người tựa như quần áo vậy. Nếu dùng súc vật để làm thuê mướn thì phải Zakat bằng số lợi nhuận thu được khi đã thuê mướn tròn một năm.

Chủ đề thứ hai: Về mức lượng bắt buộc.

(31) Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454).

1- Mức lượng bắt buộc về lạc đà:

Khi có đủ năm con là Zakat một con cừu cái đã tròn một năm tuổi hoặc một con dê tròn hai năm tuổi.

Khi tăng lên mười con là Zakat hai con cừu cái trưởng thành.

Khi tăng lên mười lăm con Zakat ba con cừu cái trưởng thành.

Khi tăng lên hai mươi con là Zakat bốn con cừu cái trưởng thành.

Khi tăng lên hai mươi lăm con là Zakat một con lạc đà cái tròn một tuổi bước vào tuổi thứ hai, nếu không có thì Zakat con lạc đà đực tròn hai tuổi cũng được.

Khi tăng lên từ ba mươi sáu đến bốn mươi lăm con là Zakat con lạc đà cái tròn hai năm tuổi.

Khi tăng lên từ bốn mươi sáu đến sáu mươi con là Zakat con lạc đà tròn ba tuổi bước vào tuổi thứ tư.

Khi tăng lên từ sáu mươi một đến bảy mươi lăm con là Zakat con lạc đà tròn bốn tuổi bước vào tuổi thứ năm.

Khi tăng lên từ bảy mươi sáu đến chín mươi con là Zakat hai con lạc đà cái tròn hai năm tuổi bước vào tuổi thứ ba.

Khi tăng lên từ chín mươi một đến một trăm hai mươi con là Zakat hai con lạc đà tròn ba tuổi bước vào tuổi thứ tư.

Khi tăng lên hơn một trăm hai mươi con thì khi tăng bốn mươi con là Zakat con lạc đà cái tròn hai tuổi;

khi tăng lên năm mươi con là Zakat con lạc đà tròn ba tuổi.

Bằng chứng là Hadith do Anas رضي الله عنه kể trong sách Zakat, có đoạn: “*Khi lạc đà có từ năm con đến ít hơn hai mươi bốn con là Zakat một con cừu cái trưởng thành; khi tăng lên từ hai mươi lăm con đến ba mươi lăm con là Zakat một con lạc đà cái tròn hai tuổi...*”⁽³²⁾

Bảng tóm tắt về Zakat lạc đà:

Số lượng		Số lượng phải Zakat
Từ	Đến	
5	9	Một con cừu cái trưởng thành
10	14	Hai con cừu cái trưởng thành
15	19	Ba con cừu cái trưởng thành
20	24	Bốn con cừu cái trưởng thành
25	35	Một con lạc đà cái tròn một tuổi
36	45	Một con lạc đà cái tròn hai tuổi
46	60	Một con lạc đà cái tròn ba tuổi
61	75	Một con lạc đà cái tròn bốn tuổi
76	90	Hai con lạc đà cái tròn hai tuổi
91	120	Hai con lạc đà cái tròn ba tuổi
Hơn 120 con		Khi thêm 40 con là Zakat một con lạc đà cái hai tuổi và khi thêm 50 con là Zakat một con lạc đà cái ba tuổi

⁽³²⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454).

2- Mức lượng bắt buộc về trâu, bò:

Khi bò đạt từ ba mươi con đến ba mươi chín con là Zakat một con bò tròn một tuổi.

Khi tăng từ bốn mươi đến năm mươi chín con là Zakat con bò tròn hai năm tuổi.

Khi tăng từ sáu mươi đến sáu mươi chín con là Zakat hai con bò tròn một tuổi.

Khi tăng lên hơn nữa thì cứ mỗi ba mươi con là Zakat con bò tròn một tuổi và cứ mỗi bốn mươi con là Zakat con bò tròn hai tuổi, bởi Hadith Mu-a'z رضي الله عنه kể: *“Người صلى الله عليه وسلم ra lệnh tôi cứ mỗi ba mươi con bò là Zakat một con bò tròn một tuổi; cứ mỗi bốn mươi con bò là Zakat một con bò tròn hai tuổi.”*⁽³³⁾

Bảng tóm tắt về Zakat bò và trâu:

Số lượng		Số lượng phải Zakat
Từ	Đến	
30	39	Con bò tròn một tuổi
40	59	Con bò tròn hai tuổi
60	69	Hai con bò tròn một tuổi
70	79	Một con bò tròn một tuổi và một con bò tròn hai tuổi

⁽³³⁾ Hadith Soheeh do Ahmad ghi (5/240), Abu Dawood số (1576), Al-Tirmizhi ghi số (623) và những người khác, Hadith được Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong Al-Irwa số (795).

Khi tăng lên hơn nữa thì cứ mỗi ba mươi con là Zakat con bò tròn một tuổi và cứ mỗi bốn mươi con là Zakat con bò tròn hai tuổi

3- Mức lượng bắt buộc về cừ, dê:

Khi đàn cừ và dê đủ từ bốn mươi đến một trăm hai mươi con là Zakat một con cừ cái.

Khi tăng từ một trăm hai mươi một đến hai trăm con là Zakat hai con cừ cái.

Khi tăng từ hai trăm lẻ một con đến ba trăm con là Zakat ba con cừ cái.

Khi đàn cừ và dê tăng hơn mức lượng này thì cứ mỗi một trăm con là Zakat một con cừ cái, cho dù số lượng có tăng lên bao nhiêu.

Bằng chứng là Hadith do Anas رضي الله عنه kể trong sách Zakat, có đoạn: *“Về Zakat dê và cừ, nếu được nuôi bằng thức ăn tự nhiên thì khi đạt đủ bốn mươi đến một trăm hai mươi con là Zakat con cừ cái; khi tăng hơn một trăm hai mươi đến hai trăm con là Zakat hai con cừ cái; khi tăng hơn hai trăm đến ba trăm con là Zakat ba con cừ cái và khi tăng hơn ba trăm con thì cứ mỗi một trăm con là Zakat một con cừ cái.”*⁽³⁴⁾

Bảng tóm tắt về Zakat cừ và dê:

Số lượng		Số lượng phải Zakat
Từ	Đến	

⁽³⁴⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1454).

40	120	Một con cừ cái
121	200	Hai con cừ cái
201	300	Ba con cừ cái

Khi tăng hơn 300 con thì cứ mỗi một trăm con là Zakat một con cừ cái.

Chủ đề thứ ba: Về loại hạng tài sản bắt buộc Zakat.

Bộ giáo lý Islam luôn giữ công bằng cho hai giai cấp nghèo và giàu, nên khuyến khích người nghèo lấy trọn vẹn phần của mình không tí thiếu sót và khuyến khích người giàu Zakat đủ, đúng phần tài sản của mình, không tí bớt xén. Vì vậy, chỉ yêu cầu người giàu Zakat tài sản luôn ở loại hạng trung bình, không Zakat loại hạng tốt sẽ thiệt hại cho người giàu và cũng không Zakat loại hạng xấu sẽ thiệt hại cho người nghèo.

Không chấp nhận Zakat súc vật bị bệnh, bị tật nguyên, quá già, bởi loại súc vật này không giúp ích gì cho người nghèo.

Cũng không chấp nhận loại súc vật to mập, súc vật đang nuôi con, đang mang thai, con đực đang sử dụng sức kéo hoặc loại súc vật thượng hạng bởi tất cả thuộc loại tài sản tốt, nếu lấy Zakat sẽ thiệt hại đến người giàu, bởi Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã khuyến cáo:

{إِيَّاكُمْ وَكِرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ}

“Cấm các người lấy Zakat từ loại tài sản tốt, loại thượng hạng của họ.”⁽³⁵⁾

Được truyền lại từ U'mar رضي الله عنه đã nói với người hầu Sufyaan: “*Người hãy nói với cộng đồng của người: Chúng tôi sẽ để lại những con vật mẹ đang nuôi con, đang mang thai, đang sử dụng sức kéo, những con mập mập mà chúng tôi chỉ lấy những con cừu một tuổi và hai tuổi mà thôi, đó là công bằng giữa chúng tôi và các người.*”

Chủ đề thứ tư: Về hùng vốn chăn nuôi.

Việc hùng vốn này có hai loại:

1- Không rõ ràng chủ quyền: Là hai người sở hữu chung đàn gia súc nhưng không rõ ràng là một người sở hữu được bao nhiêu con.

2- Rõ ràng về chủ quyền: Là hai người sở hữu chung đàn gia súc và biết rõ mỗi người sở hữu được bao nhiêu con.

Cả hai hình thức hùng vốn này khi đã đủ điều kiện Zakat là phải Zakat, bởi được xem giống như tài sản của một người, và lại khi hùng vốn nuôi là cả hai đều chung bản phận và quyền lợi như từ thức ăn, trường trại và lợi nhuận từ đàn súc vật đó. Bởi Rasul صلى الله عليه وسلم nói:

⁽³⁵⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19) từ Hadith Ibnu A'bbaas رضي الله عنه.

{لَا يُجْمَعُ بَيْنَ مُتَفَرِّقٍ وَلَا يُفْرَقُ بَيْنَ مُجْتَمِعٍ خَشِيَةَ الصَّدَقَةِ وَمَا كَانَ مِنْ خَلِيطَيْنِ فَإِنَّهُمَا يَتَرَاجَعَانِ بَيْنَهُمَا بِالسَّوِيَّةِ}

“Không được gộp chung các nguồn vốn riêng biệt lại với nhau và cũng không được chia nhỏ nguồn vốn chung để tránh Zakat. Nếu ai gộp chung lại thì phải chia vốn đều cho mỗi người bằng nhau.”⁽³⁶⁾ Việc gộp lại và tách rời ra chỉ ảnh hưởng riêng về Zakat súc vật mà thôi còn những loại hình Zakat khác không bị ảnh hưởng.

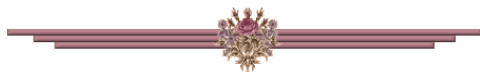
Thí dụ:

1- Gộp chung các nguồn vốn riêng biệt: Ba người có ba đàn gia súc riêng biệt, mỗi đàn là bốn mươi con cừu. Nếu vẫn giữ riêng biệt thì mỗi người phải Zakat một con cừu cái tức Zakat sẽ là ba con cừu. Nhưng để tránh Zakat nhiều như vậy họ gộp lại thành một đàn lớn với một trăm hai mươi con thì Zakat chỉ một con cừu cái thay vì ba con cừu cái trước khi gộp lại.

2- Chia nhỏ nguồn vốn chung: Một người có đàn cừu là bốn mươi con, khi gần đến ngày người ta đến thu gom Zakat thì y tách thành hai đàn, một đàn ở khu vực này và đàn còn lại ở khu vực khác nhằm tránh việc chưa đủ số lượng để Zakat.

Cả hai hình thức này đều là Haram.

⁽³⁶⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi số (621), ông xác minh Hadith là Hasan và những học giả khác cũng khi lại Hadith. Đây là một phần trong Hadith dài nói về Zakat, và Hadith được Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong bộ Irwa số (792).

Phần Năm: Về Zakat Fit-ri

Zakat Fit-ri có nghĩa là đóng thuế ăn uống sau Ramadan, loại Zakat này không liên quan đến tiền bạc cũng như tài sản, loại Zakat này mang ý nghĩa tẩy sạch cơ thể khỏi những lời nói bậy trong suốt tháng Ramadan.

 Chủ đề thứ nhất: Về giáo lý và bằng chứng.

Zakat Fit-ri là bổn phận bắt buộc tất cả tín đồ Muslim phải thực hiện, như được Ibnu U'mar kể: *“Rasul ^{صلی اللہ علیہ وسلم} qui định Zakat Fit-ri là một So' chà là hoặc một So' lúa mạch, bắt buộc mỗi tín đồ Muslim phải Zakat dù là người nô lệ hay tự do, dù nam hay nữ, dù già hay trẻ.”* **(37)**

 Chủ đề thứ hai: Về các khoản điều kiện bắt buộc.

Như được nhắc ở Hadith Ibnu U'mar ở trên, Zakat Fit-ri là bổn phận của mỗi tín đồ Muslim không phân biệt lớn nhỏ, già trẻ, nam nữ, tự do hay nô lệ.

(37) Hadith do Al-Bukhari ghi số (1503) và Muslim ghi số (984).

Tuy nhiên khuyến khích Zakat cho bào thai đã có linh hồn tức bào thai đã tròn được bốn tháng trở lên, bởi xưa kia giới hiền nhân đức hạnh đã Zakat như U'thmaan và những người khác đã thực hiện.

Bắt buộc mỗi tín đồ tự xuất Zakat cho bản thân mình, cho những người y có nhiệm vụ nuôi dưỡng như vợ con, cha mẹ. Và bắt buộc người chủ phải Zakat cho người nô lệ bởi người nô lệ vốn không có tài sản trong tay như Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{لَيْسَ فِي الْعَبْدِ صَدَقَةٌ إِلَّا صَدَقَةُ الْفِطْرِ}

“Người nô lệ không phải xuất bất cứ Zakat nào ngoài Zakat Fit-ri.” (38)

Tóm lại, Zakat Fit-ri chỉ bắt buộc khi có đủ hai điều kiện sau:

- 1- Islam, tức chỉ bắt buộc người Muslim.
- 2- Có thừa lương thực cho y, cho cả gia đình vào đêm và ngày đại lễ E'id Fit-ri.

Chủ đề thứ ba: Về ý nghĩa Zakat Fit-ri.

1- Tẩy sạch người nhịn chay khỏi những lỗi lầm đã lỡ phạm trong tháng Ramadan như nói sàm bậy, tục tũ.

2- Hỗ trợ người nghèo và người thiếu thốn khỏi phải xin vào ngày đại lễ E'id và tạo niềm vui, tạo hạnh

(38) Hadith do Muslim ghi số (982).

phúc trọn vẹn cho họ trong ngày E'id để họ an tâm về kinh tế gia đình trong ngày vui hân hoan này, bởi Hadith Ibnu A'bbaas رضي الله عنه kể: “*Rasul صلى الله عليه وسلم qui định Zakat Fit-ri nhằm để tẩy sạch người nhịn chay những lời nói sàm bậy, tục tũu và làm thức ăn cho người thiếu thốn.*”⁽³⁹⁾

3- Thể hiện sự biết ơn Allah đã phù hộ hoàn thành được nhiệm vụ nhịn chay, đứng hành lễ Salah và các việc ngoan đạo khác trọn tháng Ramadan Hồng Phúc.

Chủ đề thứ tư: Về mức lượng và hình thức Zakat.

Zakat Fit-ri là một So' lượng thực chính tùy theo từng vùng lãnh thổ như lúa mạch, lúa mì, chà là, nho, pho mát, bơ, gạo, bắp .v.v.. bởi được truyền lại chính xác từ Rasul صلى الله عليه وسلم như được nhắc trong Hadith của Ibnu U'mar رضي الله عنه.

Người Muslim được phép gom nhiều phần Zakat để cho một người và cũng được phép chia nhỏ một phần Zakat mà cho nhiều người.

Cấm tuyệt đối không được xuất giá trị của thức ăn, giống như thay vì xuất So' gạo thì lại cho tiền tương đương với So' gạo đó, bởi đây là hành động sai lệch lệnh

⁽³⁹⁾ Hadith do Abu Dawood ghi số (1609), Ibnu Maajah ghi số (1827), Al-Haakim ghi số (1/409) và xác minh Hadith là Soheeh, học giả Al-Nawawi xác minh là Hasan trong Al-Majmua' và Sheikh Al-Albaani xác minh là Hasan trong bộ Soheeh Ibnu Maajah số (1492).

của Rasul صلی اللہ علیہ وسلم, khác với hành động của tập thể Sahabah رضی اللہ عنہم là tất cả họ đã Zakat một So' thức ăn và bởi Zakat Fit-ri được qui định là xuất thức ăn nên không được xuất bất cứ gì thay thế thức ăn.

Chủ đề thứ năm: Về thời gian bắt buộc Zakat.

Loại hình Zakat này bắt buộc sau khi mặt trời lặn của đêm đại lễ E'id, bởi đó là thời gian đã được xả chay sau Ramadan.

Việc xuất Zakat này có hai khoảng thời gian:

1- Thời gian tốt nhất: Là sau Salah Fajr của ngày E'id kéo dài đến trước Salah E'id, bởi Hadith Ibnu U'mar رضی اللہ عنہ kể: “*Quả thật, Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã ra lệnh xuất Zakat Fit-ri trước khi mọi người đến tham gia lễ Salah E'id.*”⁽⁴⁰⁾

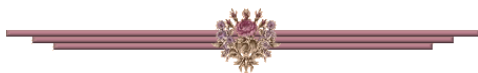
2- Thời gian được phép: Là trước ngày đại lễ E'id một hoặc hai ngày, bởi đó là hành động của Ibnu U'mar رضی اللہ عنہ và những vị Sahabah رضی اللہ عنہم khác.

Đến khi Salah E'id bắt đầu là kết thúc giờ Zakat, những ai Zakat sau Salah chỉ được xem là sự bố thí và lãnh lấy tội trì hoãn nộp phạt Zakat, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{ مَنْ أَدَّأَهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَنْ أَدَّأَهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ
صَدَقَةٌ مِنَ الصَّدَقَاتِ }

⁽⁴⁰⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1503) và Muslim ghi số (984).

“Ai thực hiện Zakat trước Salah E’id thì đó là Zakat Fit-ri được chấp nhận còn ai thực hiện nó sau Salah thì chỉ được xem là sự bố thí như các việc bố thí khác.”⁽⁴¹⁾

Phần Sáu: Về những người hưởng Zakat

 Chủ đề thứ nhất: Về ai là người được hưởng Zakat ? và bằng chứng.

⁽⁴¹⁾ Hadith do Abu Dawood ghi số (1609), Ibnu Maajah ghi số (1827) từ Hadith Ibnu A’bbaas và được Sheikh Al-Albaani xác minh là Hasan trong bộ Al-Irwa số (843).

Những người xứng đáng được thừa hưởng Zakat gồm cả bảy tám nhóm người như được Allah nêu rõ ràng trong Thiên Kinh Qur'an:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾﴾ التوبة: 60

«Thật ra, tài sản Zakat chỉ dành cho người nghèo; người thiếu thốn; người thu và quản lý tài sản Zakat; dùng để tạo thiện cảm và động viên; người nô lệ; người thiếu nợ; lính chiến tranh vì chính nghĩa của Allah và người lỡ đường. Đó là mệnh lệnh của Allah bởi vì Allah là Đáng Am Tường, Đáng Sáng Suốt.»
Al-Tawbah: 60 (chương 9).

Phân tích rõ hơn tám nhóm người này:

1- Người nghèo: Là người không có tài sản gì trong tay, không lương thực, không quần áo, không nhà cửa đủ cho bản thân và cả gia đình hoặc chỉ có ít đỉnh để sống tạm. Nhóm này được hưởng Zakat đủ cho gia đình sống tròn một năm.

2- Người thiếu thốn: Là người có hoàn cảnh khá hơn người nghèo, có lương thực tạm đủ cho bản thân và gia đình. Họ cũng được hưởng Zakat đủ cho gia đình sống tròn một năm.

3- Người thu và quản lý tài sản Zakat: Họ là nhóm người được lãnh đạo giao cho nhiệm vụ thu gom, ghi chép, gìn giữ và phát Zakat, họ được quyền hưởng

số tiền Zakat đủ trong suốt thời gian họ làm việc cho dù họ có giàu đi chăng nữa bởi họ đã bỏ công việc riêng để làm việc cộng đồng nên xứng đáng được hưởng thù lao.

4- Dùng để tạo thiện cảm và động viên: Họ là nhóm người được hưởng Zakat nhằm mục đích gây thiện với Islam nếu họ là Kaafir (người ngoại đạo); để củng cố niềm tin Iman cho những tín đồ Muslim yếu kém niềm tin Iman, lơ là với bốn phận hành đạo hoặc để bảo tín đồ Muslim tránh khỏi sự phiền hà của nhóm người ngoại đạo.

5- Người nô lệ: Là người nô lệ Muslim nam và nữ luôn cả người Mukaatab, dùng tiền Zakat chuộc thân cho họ để trở thành người tự do, chính thức trở thành cá thể giúp ích cho xã hội, trở thành người thờ phượng Allah trên mặt tốt nhất. Tương tự như họ là chuộc thân cho các tù binh Muslim để họ được tự do.

6- Người thiếu nợ: Là những ai đang gánh trên vai số nợ nhưng không phải nợ do bất tuân Allah như nợ cờ bạc, nợ số đề, nợ cá độ .v.v., đó chỉ là nợ nần thông thường hoặc những ai gánh nợ thay cho người khác kể cả người giàu thì những người này được quyền thừa hưởng Zakat để giải quyết nợ trên vai họ.

7- Lính chiến tranh vì chính nghĩa của Allah: Là những người lính đi chinh chiến vì chính nghĩa của Allah nhưng lại không có tiền công phát lương cho họ để họ an tâm hơn trong việc phục vụ chính nghĩa vì Allah, không phân biệt họ giàu hay nghèo đều xứng đáng được hưởng tiền Zakat

8- Người lỡ đường: Là những người không còn tiền để tiếp tục cuộc hành trình trở về quê nhà, cũng không có ai cho họ mượn tiền cả thì họ được quyền hưởng tiền Zakat để về đến quê nhà.

 Chủ đề thứ hai: Về những người bị cấm hưởng Zakat.

Những nhóm người sau đây bị cấm hưởng Zakat:

1- Người giàu, người có thu nhập cao, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{ لَا حَظَّ فِيهَا لِغَنِيِّ وَلَا لِقَوِيٍّ مُكْتَسِبٍ }

“Không có phần Zakat cho người giàu và người có thu nhập cao.”⁽⁴²⁾

Trường hợp người có khả năng lao động thu nhập kinh tế nhưng lại chuyên tâm trao dồi kiến thức Islam nên không có tiền thì được hưởng tiền Zakat bởi người trao dồi kiến thức Islam là một loại hình chiến tranh vì chính nghĩa của Allah. Ngược lại một người có khả năng lao động thu nhập kinh tế nhưng lại không lao động mà chuyên tâm hành đạo thì y không được hưởng Zakat bởi lợi ích của y chỉ gói gọn cho bản thân y duy nhất, khác với người trao dồi kiến thức Islam sẽ truyền đạt kiến thức cho người khác.

⁽⁴²⁾ Hadith do Ahmad ghi số (5/362), Abu Dawood ghi số (1633), Al-Nasaa-i ghi số (5/99) và được Al-Albaani xác minh là Soheeh trong bộ Soheeh Al-Nasaa-i số (2435).

2- Vợ con và những ai mà người xuất Zakat có nhiệm vụ cấp dưỡng họ: Cẩm Zakat cho người mà người xuất Zakat có bổn phận nuôi dưỡng họ như ông bà, cha mẹ, vợ con, cháu chắt, bởi hành động này sẽ giúp người Zakat hưởng tròn tiền cấp dưỡng và chẳng khác nào y Zakat rồi tiền xài lại số tiền Zakat đó.

3- Người ngoại đạo không muốn tạo thiện cảm với họ: Người ngoại đạo không được nhận tiền Zakat bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{تُؤَخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ}

“. . . đó là trích từ tài sản của nhà giàu rồi phát lại cho người nghèo ngay trong đồng bào họ.”⁽⁴³⁾ người giàu và người nghèo trong Hadith toàn là người Muslim, bởi mục đích Zakat là muốn giúp người Muslim nghèo thoát nghèo và nhằm để xóa đi hiềm khích căm ghét giữa hai giới giàu và nghèo. Cho nên người Kaafir không được quyền hưởng Zakat.

4- Dòng họ của Nabi صلی اللہ علیہ وسلم : Không được đưa Zakat cho dòng họ Nabi صلی اللہ علیہ وسلم thể hiện sự tôn trọng và cao quý của họ, bởi Rasul صلی اللہ علیہ وسلم đã từng nói:

{لَا تَحِلُّ الصَّدَقَةُ لِأَلِ مُحَمَّدٍ إِنَّمَا هِيَ أَوْسَاحُ النَّاسِ}

⁽⁴³⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19) từ Hadith do Ibnu A'bbaas رضي الله عنه.

“Dòng họ của Muhammad không được hưởng tiền Zakat, bởi đó là tài sản dơ của thiên hạ (tức là tiền đã qua sử dụng tẩy rửa cơ thể thiên hạ khỏi tội lỗi)” (44)

Có hai ý kiến về dòng họ của Nabi صلی اللہ علیہ وسلم:

Thứ nhất: Là con cháu của hai ông Al-Haashim và ông Al-Muttalib.

Thứ hai: Chỉ là con cháu của ông Al-Haashim, đây là ý kiến đúng nhất. Nên Zakat được phép cho con cháu của ông Al-Muttalib bởi họ không phải dòng họ của Nabi Muhammad صلی اللہ علیہ وسلم, bởi Allah phán:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ﴾ التوبة: 60

﴿Thật ra, tài sản Zakat chỉ dành cho người nghèo.﴾

Al-Tawbah: 60 (chương 9). Và con cháu của ông Al-Muttalib trong số người này.

5- Mawla của dòng họ Muhammad صلی اللہ علیہ وسلم: Họ là những ai đã từng chuộc thân của dòng họ Nabi صلی اللہ علیہ وسلم, họ được xem là gia quyến của Nabi صلی اللہ علیہ وسلم nên họ không được hưởng Zakat.

6- Người nô lệ: Không được đưa tiền Zakat cho người nô lệ bởi tất cả tài sản của người nô lệ là của chủ y, khi đưa tiền cho nô lệ chẳng khác nào đưa cho chủ

(44) Hadith do Abu Dawood ghi số (1650), Al-Tirmizhi ghi số (652) lời Hadith của ông, Al-Haakim ghi số (1/404), Al-Tirmizhi nhận xét: “Là *Hadith Hasan Soheeh*”, Hadith được Al-Haakim xác minh là Soheeh và được Al-Zahabi thống nhất và Sheikh Al-Albaani xác minh là Soheeh trong bộ Soheeh Al-Tirmizhi số (530).

của y. Riêng người Mukaatab thì được nhận tiền Zakat để chuộc thân mình tự do hoặc là người nô lệ được chủ giao cho nhiệm vụ thu gom Zakat thì được hưởng tiền Zakat như tiền thù lao.

❖ **Chú ý:** Ai biết rằng sáu loại người này không được hưởng Zakat nhưng vẫn cố tình đưa cho họ thì y sẽ phải gánh tội cho hành động của mình.

➤ **Chủ đề thứ ba:** Về việc có bắt buộc phải chia Zakat đều cho tám nhóm người được hưởng không ?

Theo ý kiến đúng nhất là không cần, có thể chỉ cho một nhóm trong tám nhóm này là được, bởi Allah phán:

﴿إِنْ تُبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ﴾ البقرة: 271

﴿Nếu các người công khai tiền bố thí (gồm cả tiền Zakat) của các người cho thiên hạ biết, điều đó cũng tốt thôi. Giả như các người giấu kín nó và âm thầm trao tận tay người nghèo thì quả là điều tốt hơn cho các người.﴾ Al-Baqarah: 271 (chương 2).

Và bởi Rasul ﷺ đã nói:

﴿تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَاءِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَىٰ فُقَرَائِهِمْ﴾

“... đó là trích từ tài sản của nhà giàu rồi phát lại cho người nghèo ngay trong đồng bào họ.”⁽⁴⁵⁾ và Rasul صلى الله عليه وسلم nói với Qabisoh:

{أَقِمْ عِنْدَنَا حَتَّى تَأْتِينَا الصَّدَقَةَ فَنَأْمُرَ لَكَ بِهَا}

“Ông hãy ở đây với chúng tôi đến khi nào có tiền Zakat thì chúng tôi sẽ bảo ông phải làm sao.”⁽⁴⁶⁾

Ý nghĩa của câu Kinh:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ﴾ التوبة: 60

﴿**Thật ra, tài sản Zakat chỉ dành cho người nghèo.**﴾

Al-Tawbah: 60 (chương 9) là muốn trình bày rõ những nhóm người xứng đáng được hưởng Zakat chứ không có ý muốn mỗi khi có Zakat là phải chia đều cho tám nhóm người này.

Chủ đề thứ tư: Về việc chuyển Zakat từ nơi này sang nơi khác.

Islam cho phép chuyển tiền Zakat từ nơi này đến nơi khác dù gần hay xa, thí dụ: ở vùng khác có người rất nghèo cần đến số tiền Zakat đó nhiều hơn hoặc người thân nghèo ở một nơi khác chẳng hạn. Cho nên việc chuyển tiền Zakat đến một nơi khác đặc biệt là cho

⁽⁴⁵⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19) từ Hadith do Ibnu A’bbaas رضي الله عنه.

⁽⁴⁶⁾ Hadith do Muslim ghi số (1044).

người thân là hành động vừa bố thí vừa thắt chặt máu mủ.

Bằng chứng, là ý nghĩa chung chung của câu Kinh:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ﴾ التوبة: 60

﴿**Thật ra, tài sản Zakat chỉ dành cho người nghèo.**﴾
Al-Tawbah: 60 (chương 9) đó là người nghèo ở mọi nơi miễn sao là người Muslim là được.

